

tează discursul, din pricina unui retorism copiat în literă și nu în spirit, nu prin echivalențe ci prin siluitoare transpoziții. [«C'est une idée forte!» «Très forte, même!» devine, spre exemplificare, «E o idee forte!» «Foarte forte chiar!»].

Spectacolul semnat de Eugen Todoran se desfășoară, de la început pînă la sfîrșit, pe orizontala unei expunerii mai degrabă plate, fără a prinde înălțime, necum adîncime. Decorul, funcțional și armonios, combină un planșeu în șah cu o succesiune de panouri mobile, furnizite strălucitor, ca niște uși de dulapuri Chippendale. Rostul lor ar fi să sugereze cotloanele acestei lumi a suspiciunii, a pîndei și complotului, însă, neajutate de un joc adecvat de lumini, ele rămîn decorative, fără vibrație. În schimb regizorul ne propune contrapuncturile discursurilor lui Robespierre din lojile sălii, dintre spectatori, lucru potrivit decupării de planuri a primei părți, dacă n-ar fi, din păcate, mizgălit de prezența unor stroboscopuri arizionale, care în loc să creeze atmosfera delirantă, irită, amintind de discotecile ieftine.

Pe scenă se recită îndelung. Pentru a deveni un eseu teatral cu rezonanță, punerea în scenă își caută mai bine de două ore o țesătură de nervi și de mușchi și un ton global pe care nu reușește să le găsească. Eforturile lui Sergiu Tudose sînt eroice, el nu economisește nici mijloacele nici energia, ca și Emil Coșeru, care se străduiește dureros să întrupeze acel preot-dascăl-înger exterminator, care e iezuitul abate Lepérec. Lăsați singuri în fața unor relații conflictuale de gradul doi (deci la nivelul conștiinței), pe care montarea nu știe să le potențeze scenic, actorii par adesea sufocați, ori monotoni.

Cuplul Robespierre — Eléonore e oarecum mai bine decupat, mai ales la începutul celei de-a doua părți, Violeta Popescu reușind adesea să afle măsura justă între neputința și fantezia exaltată a eroinei sale, o măsură a ridicolului inconștient. Mihaela Arsenescu Weber nu trece de exterioritatea evidentă a montării și nu poate fi neapărat învinovățită pentru asta; mai bine speculată e intenția textuală de a contrapune doi rezonuri situației dramatice: papagalul Patriot (variante grotesc lozincardă, amuzant și profesionist întruchipată de Nicolae Brehnescu) și sora mai mică a familiei Duplay, Victoire (variante tragic-profetică, o umbră necruțătoare a judecății de apoi, azvîrlindu-și în fugă replici ce pe niște catapulte încinse, direct în franțuzește; Vanina Vignal este numele tinerei actrițe, iar artificialul regizoral ar fi putut căpăta greutate, «iată o lume surdă la rațiune», ne-am fi putut spune, dacă și celelalte registre ale spectacolului ar fi funcționat).

Deocamdată, deci, salutăm doar buna intenție, nedesăvîrșită artistic, a teatrului, sperînd că reîntoarce lui Georges Astalos pe scena și în viața teatrală românească să se împlinească efectiv, prin noi montări, de substanță.

MIRUNA RUNCAN

ÎN APOI SAU ÎNAINTE?

PROSTUL de Ludwing Fulda, adaptare de Mihai Dotu și Eugen Rotaru ● **TEATRUL «C. TĂNASE» BUCUREȘTI** ● Data premierei: 28 aprilie 1991 ● Regia: Olimpia Arghir ● Muzica: V. V. Vasilache ● Scenografia: Ion Olaru ● Coregrafia: Doina Andronache ● Regia muzicală: Paul Enigărescu ● Distribuția: Mihai Dobre (Ionel Buruseu), Radu Stoenscu (Bazil Theodorescu), Mihai Perșa (George Arvunescu), Lucia Boja (Aglaiie Bodolan), Miruna Birău (Fifi Bodolan), Ortansa Stănescu (Jane Ford), Ioana Casetti (Doris Andreșu), Marcel Horobeș (Notarul).

A lua o piesă de «verificat» succes, cu multe decenii în urmă, ca **Prostul** de Ludwing Fulda, pentru a face din ea un scenariu de **musical**, adaptat la privatizare, creșterea prețurilor ș.a.m.d. rămîne, în principiu, un lucru măcar posibil. Adaptatorilor de la Teatrul «Tănase» (Mihai Dobre și nelipsitul versificator de orice Eugen Rotaru) le «iese» însă un lucru șubrezel și căznit, evident sub valoarea originalului, cel puțin bine scris, la vremea lui. Regizoarea Olimpia Arghir semnează și ea mai mult o colaborare decît un spectacol, în scenografia (quasi-inexistentă) a lui Ion Olaru și coregrafia (anemică, greu de recunoscut) a Doinei Andronache, doar muzica lui V. V. Vasilache mai înviorînd puțin lucrurile, fără să le poată da o fermă linie de plutire. Dacă spectacolul rezultă reușește totuși să treacă rampa din cînd în cînd, meritul e fără îndoială al strădaniilor actoricești, realmente impresonante în disperarea cu care sînt în stare să se agațe — acum — și de un fir de pail. Ce să le reproșezi? Că fac mai mult decît trebuie ca să depășească handicapul incredibilității **actuale** a textului, fie el și aseasonat? Ori că unii dintre ei nu mai au demult vîrsta personajelor pe care le in-

terpretează?

Dacă evoluțiile lor se bucură, totuși, de simpatia spectatorilor, să menționăm, la rîndu-ne, solidul profesionalism al lui Mihai Dobre, verva lui Mihai Perșa și Florin Tănase, umorul sec al lui Radu Stoenscu și grația Mirunei Birău, ironia Ioanei Casetti, siguranța bine dozată a Ortansei Stănescu și aplombul Luciei Boja, cu toții reușind finalmente să ne ofere — ce-i drept! — doar o acadie, pe care o ronțăm, însă, cu plăcere.

Problema pe care ei trebuie să și-o pună este dacă drumul ales — și ca «adaptare» a unui astfel de text, și ca modalitate specifică de abordare scenică — mai are totuși vreo șansă la sfîrșitul de secol XX. Dacă s-ar uita mai bine în jur, nu mă îndoiesc că ar descoperi și drumuri care duc înainte, nu numai înapoi. Satira politică la zi, de o necruțătoare și îndreptățită virulență, pe care o practică grupuri tinere excelente, ca D.A.B., oare să nu le spună nimic? Și cîți amatori de limonadă se vor mai găsi, cînd piața e invadată deja de Coca-Cola?

VICTOR PARHON

AȘTEPTÎND UN REGIZOR

RĂPIRE DE PERSOANĂ și SÎNGE LA COMANDĂ de Guy Foissy ● **TEATRUL «BACOVIA» BACĂU** ● Data premierei: 9 iunie 1991 ● Regia: Ileana Simion ● Scenografia: Ileana Simion ● Costume: Delia Ioaniu.

● Distribuția [«Răpire de persoană»]: Despina Prisăcaru (Jurnalista), Florin Crăciunescu (Invitatul), Ligia Dumitrescu (Crainica, Ascultătoarea), Dinu Apetrei (Ascultătorul);

● Distribuția [«Sînge la comandă»]: Stelian Preda (Tatăl), Ioan Goranda (Fiul), Constanța Zmeu (Mama), Florin Zănescu (Domnul de la ziar), Doina Iacob (Secretara).

După **Balconul** de J. Genet, piesă de rezistență a unui autor «special» și a dramaturgiei franceze, teatrul băcăuan a prezentat recent, în premieră pe țară, un spectacol-coupé cu două lucrări tot din teritoriul galic, aparținînd lui Guy Foissy, scriitor contemporan, director, de un bun număr de ani, al Centrului de acțiune culturală din Maçon. Guy Foissy, care se bucură de o oarecare popularitate în Franța, este jucat (după cele citite în caietul program) la Comedia Franceză și pe mai multe scene ale lumii, un teatru din Japonia purtîndu-i chiar numele. Mai aflu, din lectura aceluiași program, că una din piesele prezentate la Bacău, **Sînge la comandă** a primit marele premiu al «Umorului negru». Cele două texte sînt scrise

cu relativă abilitate și într-un scop vădit moralizator. Subiectele nu sînt foarte originale, dar stilul autorului este unul direct, concis, ironic. În prima lucrare, cu titlul de fapt divers, **Răpire de persoană**, autorul acuză imoralitatea și lipsa de omenie a unui personaj ajuns celebritate națională. Invitată la televiziune, în cadrul campaniei electorale, pentru un interviu, vedeta urma să primească în direct telefoane de la admiratori, pentru a răspunde cît mai inteligent și fermecător. Lovitura de teatru (și de destin) pune personajul în fața unei situații cu deznodămînt tragic. De la o cabină telefonică din oraș, fiul său (abandonat, ca și mama sa) îi spune că a dat foc fostei lor case și că i-a răpit două ființe dragi, pe noua soție și cîinele.